

افزایش تعداد ورشکستگیها دلیل تغییر استاندارد تداوم فعالیت

مرتضی اسدی

(عضو هیئت‌عامل سازمان حسابرسی)

حسابرس

از پنجره گفتگوی حسابرس میزبان جناب آقای مرتضی اسدی عضو هیئت‌عامل سازمان حسابرسی هستیم. سلام و خوشامد جناب اسدی. یار دیرآشنای ما و خوانندگان حسابرس. از این‌که مجدد قبول زحمت کردید سپاسگزاریم. با موضوع استانداردهای تجدیدنظر شده حسابرسی میزبان شما هستیم. ابتدا اگر مایلید به عنوان عضو کمیته تدوین استانداردهای حسابرسی ایران از استاندارد تجدیدنظر شده ۵۷۰ برای خوانندگان ما صحبت کنید. استاندارد تداوم فعالیت ۵۷۰ چه کارهای اضافی نسبت به قبل برای حسابرس ایجاد کرده است؟ آیا این تغییرات ضروری بوده است؟

اسدی

اصلی‌ترین تغییر استاندارد ۵۷۰ جدید جلب توجه دادن هیئت‌مدیره و حسابرس به موضوع تداوم فعالیت است و این‌که تداوم فعالیت به‌طور دقیق‌تر و قابل اتکاتر نسبت به قبل مورد ارزیابی قرار گیرد. به‌همین دلیل در استاندارد قبل بیان بررسی مناسب بودن استفاده مدیریت از فرض تداوم فعالیت و بررسی احتمال وجود ابهامهای بااهمیت یا اساسی درباره تداوم فعالیت به‌کار رفته، در حالی‌که در استاندارد جدید حسابرس ملزم به کسب شواهد حسابرسی کافی و مناسب در این خصوص است و باید در مورد مناسب بودن به‌کارگیری مبنای حسابداری تداوم فعالیت و وجود یا نبود ابهامی بااهمیت درباره توانایی واحد تجاری به ادامه فعالیت نتیجه‌گیری کند. افزودن بیان صریح مسئولیت ارزیابی تداوم فعالیت در مسئولیتهای هیئت‌مدیره و حسابرس، در گزارش حسابرس و قرارداد حسابرسی، باعث افزایش دقت هیئت‌مدیره و نگهداری شواهد کافی و مناسب در خصوص ارزیابی

است که تردیدی عمده نسبت به توانایی واحد تجاری به ادامه فعالیت ایجاد می‌کند و این مسئله بر اظهارنظر حسابرس تأثیری نداشته است.

۲- در استاندارد ۵۷۰، تصریح شده است که در مواردی که استاندارد ۷۰۱ کاربرد دارد مسایل مربوط به تداوم فعالیت را می‌توان به‌عنوان مسایل عمده تلقی کرد و تأکید شده است که ابهامی بااهمیت درباره رویدادها یا شرایطی که می‌تواند تردیدی عمده نسبت به توانایی واحد تجاری به ادامه فعالیت ایجاد کنند ماهیتاً جزو مسایل عمده حسابرسی محسوب می‌شود. در واقع هنگامی که حسابرس موضوعاتی را در ارتباط با تداوم فعالیت تشخیص داده است، از جمله "تزدیک بودن به توقف فعالیت" اگر رویدادها یا شرایط مشخص کند که ممکن است تردید قابل ملاحظه‌ای در مورد توانایی واحد تجاری برای ادامه فعالیت به‌عنوان یک واحد در حال تداوم وجود دارد، اما بر اساس شواهد حسابرسی به دست آمده حسابرس نتیجه‌گیری کند که ابهام بااهمیتی وجود ندارد، حسابرس ممکن است این موضوعات را مسایل عمده حسابرسی تعیین کند و بنابراین آن‌ها را در بخش مسایل عمده

مناسب بودن مبنای حسابداری تداوم فعالیت شده و تردید حرفه‌ای حسابرسان نسبت به تداوم فعالیت را افزایش داده که خود منجر به کسب شواهد حسابرسی بیشتر شده است. دلیل این تغییرات عمدتاً ناشی از افزایش تعداد ورشکستگی و توقف عملیات در شرکتهایی بود که حسابرسی شده بودند و در گزارشهای حسابرسی آن‌ها قبل از ورشکستگی کمتر هشدار یا ایرادی در خصوص تداوم فعالیت وجود داشت و این موضوع باعث شد تا مراجع تدوین استاندارد مسئولیتهای حسابرس و هیئت‌مدیره در این خصوص را برجسته و به‌صراحت در قرارداد و گزارش حسابرس اضافه کند تا کمتر پدیده فوق‌بروز نماید. اگر چه در گذشته نیز ارزیابی تداوم فعالیت به‌طور ضمنی جز مسئولیتهای هیئت‌مدیره و حسابرس قرار داشت.

حسابرسی

گزارش حسابرس در مواردی که ابهام نسبت به تداوم فعالیت و رویدادها بااهمیت است و این موضوع به‌نحو مناسب در یادداشت‌های همراه صورتهای مالی افشا شده است، چگونه خواهد بود؟

اسدی

استاندارد حسابرسی ۵۷۰ تداوم فعالیت سه شکل از گزارشهای حسابرس در ارتباط با تداوم فعالیت ارائه می‌دهد:

۱- هنگامی که حسابرس نتیجه‌گیری کند که ابهام بااهمیت وجود دارد و افشا در صورتهای مالی به‌نحو مناسب انجام شده است، گزارش حسابرس حاوی اظهارنظر تعدیل نشده (مقبول) است و گزارش حسابرس باید شامل بخش جداگانه‌ای با عنوان "ابهام بااهمیت در ارتباط با تداوم فعالیت" باشد که در آن به یادداشت توضیحی صورتهای مالی (که شامل افشای رویدادها یا شرایط اصلی پدیدآورنده تردیدی عمده نسبت به توانایی واحد تجاری به ادامه فعالیت و برنامه‌های مدیران اجرایی برای مقابله با آن رویدادها یا شرایط؛ و وجود ابهامی بااهمیت در ارتباط با رویدادها یا شرایطی که می‌تواند تردیدی عمده نسبت به توانایی واحد تجاری به ادامه فعالیت ایجاد کنند، و در نتیجه ممکن است واحد تجاری قادر به بازیافت داراییها و یا تسویه بدهیها در روال عادی عملیات تجاری نباشد.) اشاره شده است و تصریح شود که این رویدادها یا شرایط نشان‌دهنده ابهامی بااهمیت

تغییر محتوایی بااهمیتی

در استاندارد ۷۰۶ نسبت به قبل

ایجاد نشده است و

تغییر بیشتر به‌صورت شکلی است و

عمدتاً ناشی از ورود

استاندارد جدید ۷۰۱ است

حسابرسی در گزارش حسابرس منعکس نماید. ۳- هنگامی که حسابرس نتیجه‌گیری کند که ابهام بااهمیت وجود دارد و صورتهای مالی به دلیل افشا ناکافی به طور بااهمیتی تحریف شده است، گزارش حسابرس حاوی **اظهار نظر تعدیل شده** است. چنانچه حسابرس نتیجه‌گیری کند که ابهام بااهمیت وجود دارد و در صورتهای مالی افشا لازم در ارتباط با ابهام بااهمیت انجام نشده است، گزارش حسابرس حاوی اظهار نظر مردود است.

سازمان

گزارش حسابرسی گروه هنگامی که موضوع ابهام بااهمیت نسبت به تداوم فعالیت یکی از شرکتهای فرعی (پذیرفته شده در بورس) وجود دارد چگونه خواهد بود؟

اسدی

تصمیم‌گیری در خصوص ابهام بااهمیت نسبت به تداوم فعالیت یکی از شرکتهای فرعی گروه که در گزارش حسابرس آن درج شده است، به اهمیت آن بخش (شرکت فرعی) نسبت به صورتهای مالی تلفیقی بستگی دارد. چنانچه اهمیت شرکت فرعی مزبور در شرایطی باشد که آن شرکت فرعی جز بخشهای عمده تلقی شود به نحوی که به قضاوت حسابرس تداوم فعالیت گروه را با ابهام قابل ملاحظه مواجه کند، در گزارش حسابرس گروه نیز بند ابهام نسبت به تداوم فعالیت گروه درج می‌شود.

سازمان

موضوع تداوم فعالیت و نحوه گزارش آن در گزارش حسابرس در خصوص شرکتهای در حال تصفیه چگونه است؟

اسدی

در این حالت چارچوب مبنای تهیه صورتهای مالی استانداردهای حسابداری (تدوین شده با فرض وجود تداوم فعالیت) نیست و واحد تجاری باید برقرار نبودن فرض تداوم فعالیت و دلایل آن و مبنای تهیه صورتهای مالی (مبنای تصفیه) را افشا کند. در مبنای تصفیه، داراییها و بدهیهای شرکت بر اساس خالص ارزش مبالغی که انتظار می‌رود در جریان تصفیه عاید یا پرداخت شود، اندازه‌گیری می‌شود و خالص ارزش داراییها پس از کسر هزینه‌هایی مانند هزینه‌های

تکمیل، نقل و انتقال و حراج، ارزیابی و محاسبه می‌شود. در این شرایط اگر حسابرس چنین نتیجه‌گیری کند که مبنای تصفیه در شرایط موجود قابل پذیرش است، حسابرس می‌تواند حسابرسی صورتهای مالی تهیه شده با به‌کارگیری مبنای تصفیه را انجام دهد. حسابرس ممکن است بتواند نسبت به صورتهای مالی یادشده، اظهار نظر تعدیل نشده ارائه کند، مشروط به این که افشای کافی در مورد مبنای حسابداری به‌کارگرفته شده در تهیه صورتهای مالی، صورت گرفته باشد، ممکن است افزودن یک بند تاکید بر مطلب خاص طبق استاندارد ۷۰۶ در گزارش حسابرس ضروری باشد تا به این وسیله توجه استفاده‌کنندگان را به مبنای حسابداری جایگزین و دلایل به‌کارگیری آن جلب شود.

سازمان

با تجدیدنظر استاندارد ۷۰۰ در انتهای بند اظهار نظر از لحاظ محتوایی عبارت "به نحو منصفانه" جایگزین "به نحو مطلوب" گردیده است. بار معنایی و مفهوم خاص مدنظر استانداردگذار چه بوده است؟

اسدی

این تغییر بیشتر به دلیل هماهنگی استانداردهای حسابرسی با استانداردهای حسابداری (استاندارد ۱ حسابداری) است. زیرا در گذشته در استانداردهای حسابرسی از واژه به نحو مطلوب استفاده می‌شد و در استانداردهای حسابداری واژه به نحو منصفانه به‌کار گرفته شده بود در حالی که واژه انگلیسی در هر دو استانداردهای حسابداری و حسابرسی یکی است و مفهوم از دید استفاده‌کننده نیز یکی است. زیرا هیئت‌مدیره مسئول تهیه و ارائه منصفانه صورتهای مالی است و حسابرس مسئول شهادت‌دهی در رابطه با این موضوع که هیئت‌مدیره مسئولیت خود که همان ارائه منصفانه است، درست انجام داده یا خیر، می‌باشد. واژه منصفانه بیشتر به اخلاق مربوط است و رعایت موارد اخلاقی در بیان نظر مورد توجه است و از این جنبه که در بیان نظر آیین اخلاقی از جمله استقلال مدنظر است شاید مناسبتر نیز باشد. البته هر دو اصطلاح طرفداران و منتقدانی دارد.

سازمان

نظر شما در خصوص فهم مشترک از مسایل عمده و تغییر شکل اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی چیست؟

بر خلاف فرمت گزارش حسابرسی سنتی، در این مدل گزارشگری جدید و با چارچوب منعطفتر، اطلاعات مربوط و اختصاصی تری در خصوص واحد تجاری مورد رسیدگی ارائه کنند، تا از این طریق بتوانند ضمن افزایش ارزش اطلاعاتی گزارشهای خود، نیازهای اطلاعاتی استفادهکنندگان صورتهای مالی را هرچه بیشتر برآورده کنند.

وجود بخش مسایل عمده حسابرسی در گزارش حسابرسی، علاوه بر مزایایی که برای استفادهکنندگان صورتهای مالی و تامین نیازهای اطلاعاتی آنان دارد، می تواند در عملیات اجرایی حسابرسی نیز تاثیر به سزایی داشته باشد، چرا که حسابرسان در طول عملیات حسابرسی به دلیل احساس مسئولیت در خصوص افشای مسایل عمده حسابرسی در گزارش خود، با تلاش و حساسیت بیشتری عملیات حسابرسی را برنامه ریزی و اجرا خواهند کرد. هرچند این امر ممکن است منجر به افزایش مدت زمان حسابرسی، افزایش هزینه ها و تمهیدات قانونی بالقوه حسابرسان شود اما تاثیر آن در افزایش اثربخشی حسابرسی قابل توجه خواهد بود.

سپاس

آیا در این خصوص بهبود رخ داده است؟ نتایج پژوهشها در این زمینه حاوی چه نوع یافته هایی است؟

اسدی

در پاسخ به این سوال می توان گفت در مجموع شکل گزارشگری جدید و درج مسایل عمده حسابرسی در گزارش حسابرسان، منجر به افزایش ارزش گزارشهای حسابرسی شده و یا دست کم بستر این بهبود و ارتقای ارزش گزارشها را فراهم کرده است.

نتایج پژوهشهای انجام شده نیز نشان دهنده این موضوع است که گزارشگری جدید حسابرسان و به خصوص افشای مسایل عمده حسابرسی در گزارش حسابرسان موجب بهبود ارتباط میان حسابرسان و استفادهکنندگان صورتهای مالی، افزایش شفافیت، کاهش عدم تقارن اطلاعات، بهبود فرایندهای تصمیم گیری، افزایش ارزش افزوده اطلاعاتی و تقویت مسئولیت پذیری هیئت مدیره و حسابرسان می گردد. پژوهشها نشان داده که مسایل عمده حسابرسی می تواند برای سرمایه گذاران، ناظران و سایر استفادهکنندگان

اسدی

ابزار اصلی ارتباطی بین حسابرسان و استفادهکنندگان صورتهای مالی، گزارش حسابرسی است که در دهه های اخیر و به خصوص پس از بحران مالی سال ۲۰۰۸ ارزش اطلاعاتی آن برای سرمایه گذاران و حتی نهادهای استنادار دگذار با ابهام جدی مواجه شد؛ یکی از دلایلی که برای این موضوع مطرح می شود وجود یک چارچوب معین و غیر منعطف در گزارشهای حسابرسی سنتی است، چرا که امروزه با توجه به پیچیدگیهای محیط کسبوکار و وجود الزامات گزارشگری مالی پیچیده، استفادهکنندگان از صورتهای مالی بیش از هر زمان دیگری، خواستار اطلاعات مربوطتر برای تصمیم گیریهای اقتصادی خود هستند. در این رابطه یکی از نیازهای اطلاعاتی اصلی مورد تقاضای استفادهکنندگان صورتهای مالی این است که حسابرسان در گزارش خود اطلاعات بیشتری از یافته های ناشی از رسیدگیهای خود، به ویژه در حوزه های پرریسک ارائه کنند. پس از انتشار استاندارد حسابرسی ۷۰۱ با عنوان «اطلاع رسانی مسایل عمده حسابرسی در گزارش حسابرسان مستقل» این امکان برای حسابرسان فراهم شده است تا

باتوجه به پیچیدگی های

محیط کسبوکار و وجود الزامات

گزارشگری مالی پیچیده

استفادهکنندگان از صورتهای مالی

بیش از هر زمان دیگر خواستار

اطلاعات مربوطتر برای

تصمیم گیری های اقتصادی هستند

مسایل عمده حسابرسی توسط حسابرسان مطرح شده است. پیش‌بینی می‌شود که آشنایی و تخصص حسابرس در صنعت مورد فعالیت واحد اقتصادی، بر توانایی برای شناسایی و اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی تاثیر مثبت داشته باشد. از سوی دیگر، انتظار می‌رود دوره تصدی حسابرس تاثیر منفی بر اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی، به‌ویژه مواردی که ماهیت منفی دارند، داشته باشد.

سازش

در استاندارد ۷۰۶ با عنوان بندهای تاکید بر مطلب خاص و سایر بندهای توضیحی در گزارش حسابرس مستقل (تجدیدنظر شده ۱۴۰۱) چه نکاتی نسبت به قبل تغییر یافته است؟

اسدی

تغییر محتوایی بااهمیتی در استاندارد ۷۰۶ نسبت به قبل ایجاد نشده است و تغییر بیشتر به‌صورت شکلی است و عمدتاً ناشی از ورود استاندارد جدید ۷۰۱ است. برخی از مواردی که قبلاً در دامنه استاندارد ۷۰۶ قرار داشت اکنون در دامنه استاندارد جدید ۷۰۱ قرار گرفته است از جمله وجود ابهام بااهمیت نسبت به تداوم فعالیت که در صورتهای مالی به نحو مناسب افشا شده است در گذشته گزارش به‌صورت تعدیل نشده به‌همراه بند تاکید بر مطلب خاص ارائه می‌شد، اما در استاندارد جدید گزارش به‌صورت تعدیل نشده به‌همراه بند ابهام بااهمیت درباره تداوم فعالیت ارائه می‌شود. همچنین در مواردی که مسایلی در رابطه با کار حسابرسی وجود دارد که به قضاوت حسابرس برای درک استفاده‌کنندگان از کار حسابرسی، مسئولیتهای حسابرس یا گزارش حسابرس سودمند تلقی می‌شود و موضوعی است که بیشترین اهمیت را در حسابرسی دوره جاری داشته است، طبق استاندارد قدیم موضوع در بخش سایر بندهای توضیحی ارائه می‌شد، در حالی که با تغییرات جدید موضوع در بخش مسایل عمده حسابرسی ارائه می‌شود. به‌علاوه طبق استاندارد تجدیدنظر شده ۷۰۶ حسابرس می‌تواند اطلاعات بیشتری را در عنوان بخشهای تاکید بر مطلب خاص و سایر بندهای توضیحی درج کند.

سازش

در تفکیک مسایل عمده حسابرسی و سایر بندهای توضیحی چه چالشهایی وجود دارد؟

ارزیابی سلامت مالی و عملکرد یک واحد تجاری بسیار بااهمیت و مفید باشد. اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی موجب تسهیل و افزایش همکاری میان حسابرسان و مدیران شده و در نتیجه کارایی فرایند حسابرسی را بهبود می‌بخشد. به‌علاوه، پژوهشها، خطرات و چالشهای ذاتی اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی را نیز نشان می‌دهد. این عوامل به‌صورت بالقوه می‌تواند اثری سوء بر تصمیمات استفاده‌کنندگان بگذارد. اطلاع‌رسانی مسایل عمده حسابرسی ممکن است منجر به افزایش مدت زمان حسابرسی، افزایش هزینه‌ها و تعهدات قانونی بالقوه حسابرسان شود.

افزایش اطلاع‌رسانی مسایل عمده توسط حسابرس یک تهدید بالقوه برای استفاده‌کنندگان صورتهای مالی ایجاد می‌کند، زیرا ممکن است توجه آن‌ها را از سایر بخشهای مهم گزارشهای حسابرس، منحرف سازد. حسابرسان باید تعداد و موارد اطلاع‌رسانی شده به‌عنوان مسایل عمده حسابرسی در گزارش حسابرس را به دقت در نظر بگیرند. نگرانیهایی نیز در مورد افزایش مسئولیت قانونی ناشی از اطلاع‌رسانی

مسایل عمده

حسابرسی می‌تواند

برای سرمایه‌گذاران

ناظران و سایر استفاده‌کنندگان در

ارزیابی سلامت مالی و

عملکرد یک واحد تجاری

بسیار بااهمیت و مفید باشد

لیکن اشاره به زیان‌دهی و وجود زیان انباشته بیش از سرمایه لازم است در گزارش حسابرس و بازرس قانونی در بندهای بازرس قانونی مانند ماده ۱۴۱ و در غیر این صورت در بند تاکید بر مطلب خاص مورد توجه قرار گیرد زیرا زیان انباشته و زیان‌دهی بر تصمیم استفاده‌کنندگان دولت (تخصیص یارانه) اعتباردهندگان (بازیافت تسهیلات) و ... موثر است.

سپاس

چرا اکثر بندهای عدم‌توافق، نظیر مالیات و ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول، بدون مبلغ است؟

اسدی

طبق بند ۲۱ استاندارد ۷۰۵ در صورت وجود تحریف بااهمیت در صورتهای مالی که با مبالغ خاصی از صورتهای مالی (شامل موارد افشای کمی) مرتبط است، حسابرس باید در بخش مبنای اظهارنظر، آن تحریف را توصیف و آثار مالی آن را بر صورتهای مالی به‌صورت کمی تصریح کند، مگر این‌که انجام این کار عملی نباشد که در این صورت، حسابرس باید در همین بخش به این موضوع اشاره کند. در اکثر موارد برآورد معقول از آثار مالی کسری ذخیره مالیات با برآورد هزینه‌هایی که ممکن است از نظر مالیاتی مورد قبول واقع نشود و همچنین رویه تعیین مالیات دوره‌های گذشته شرکتها عملی است و باید بند شرط عدم‌توافق همراه با مبلغ آثار برآوردی کسری ذخیره مالیات در صورت بااهمیت بودن در بند مبنای اظهارنظر در گزارش ارائه شود. در موارد بسیار نادر که تعیین مبلغ عملی نیست، در ادامه بند به این موضوع اشاره شود. در ارتباط با ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول به‌خصوص در موسسات مالی و اعتباری به‌دلیل نبود سیستمهای اطلاعاتی کامل و گستردگی و تنوع مطالبات و عدم‌دسترسی به رفتار گذشته تسهیلات‌گیرندگان و نبود سیستم اطلاعاتی مناسب در خصوص وثائق تسهیلات و فرایند امهال آنها، در برخی از موارد واقعا امکان برآورد معقول از ذخیره مطالبات مشکوک‌الوصول برای حسابرس وجود ندارد.

سپاس

از همراهی همیشگی با ما در گفتگوها، مقالات و میزگرد

حسابرس بسیار سپاسگزاریم.

اسدی

سایر بندهای توضیحی در گزارش حسابرس به موضوعاتی به‌جز اطلاعات ارائه یا افشاشده در صورتهای مالی اشاره دارد که به قضاوت حسابرس، برای درک استفاده‌کنندگان از کار حسابرسی، مسئولیتهای حسابرس یا گزارش حسابرس سودمند تلقی می‌شود و باید با در نظر گرفتن این‌که منع قانونی یا مقرراتی وجود ندارد و موضوع به‌عنوان مسایل عمده حسابرسی که باید در گزارش حسابرس اطلاع‌رسانی شود (حسب مورد)، تعیین نشده است، در گزارش حسابرس در بخش سایر بندهای توضیحی درج شود. در شرایطی که مسایل عمده حسابرسی کاربرد دارد از جمله در شرکت‌های پذیرفته‌شده در بورس، چنانچه موضوعات مربوط به‌کار حسابرسی مربوط به مسایلی باشد که در حسابرسی دوره جاری دارای بیشترین اهمیت بوده و مربوط به حوزه‌های با خطر بالا، قضاوتهای عمده مدیریت که ابهام در برآورد آنها بالا است و رویدادها و معاملات دارای اثر عمده بر صورتهای مالی باشد، که در واقع مسایلی هستند که زمان زیاد رده‌های بالای تیم حسابرسی را به‌خود اختصاص داده است و به قضاوت حسابرس، برای درک استفاده‌کنندگان از کار حسابرسی، مسئولیتهای حسابرس یا گزارش حسابرس سودمند تلقی می‌شود، موضوع به‌عنوان مسایل عمده حسابرسی محسوب می‌شود. در واقع چنانچه ماهیت هر یک از بندهای فوق به خوبی درک شود چالش مهمی وجود ندارد.

سپاس

حسابرس در شرکتی که چندین برابر سرمایه زیان انباشته دارد، به ویژه در شرکت‌های دولتی، با موضوع تداوم فعالیت چگونه باید برخورد کند؟ چالشهای تداوم فعالیت در این‌گونه شرکتها چگونه است؟

اسدی

در شرکت‌های دولتی معمولا به‌دلیل ماهیت فعالیتهای انحصاری آنها و حمایت دولت، با وجود موضوع ماده ۱۴۱ قانون تجارت، موضوع ابهام در خصوص تداوم فعالیت آنها صرفا بر مبنای زیان‌دهی و زیان انباشته نیست، چرا که در برخی از موارد خود دولت با نرخ‌گذاری محصولات و خدمات، مسبب زیان این شرکتها است. در این‌گونه شرکتها تداوم فعالیت بیشتر بر مبنای تصمیم‌های دولت و قوانین و مقررات تعیین می‌شود.